

INFORMATIENOTA VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR D.D. 9 OKTOBER 2026

KENNISNEMEN VAN:

De Startnotitie Regionale Energiestrategie 2.0 voor de Metropoolregio Eindhoven.

PROBLEEMSTELLING

In 2021 hebben de 21 regiogemeenten van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) samen met de provincie en waterschappen de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0) vastgesteld. Daarin staan afspraken over de gezamenlijke inzet op energiebesparing, de realisatie van zonnenvelden en windparken en een slimme inzet van warmtebronnen in de regio MRE. De meest concrete afspraak die gemaakt is betreft 2 TWh grootschalige opwek van duurzame elektriciteit in 2030. De voortgangsrapportage van de RES MRE uit 2025 laat zien dat 0,59 TWh van het RES 1.0-doel is gerealiseerd, maar de realisatie verloopt minder snel dan nodig om het doel in 2030 te halen. De regio verwacht nu maximaal 1,86 TWh (en mogelijk slechts 1,54 TWh) in 2030 te realiseren door onder meer radarbeperkingen, strengere regels voor zonneparken, netcongestie en gebrek aan draagvlak. Deze ontwikkelingen van de afgelopen jaren vragen nu om een herijking van deze koers. Met deze nota informeren we u hierover.

Deze informatienota gaat specifiek over de RES MRE, waarvan een deel binnen ons beheersgebied valt en waarin wij vertegenwoordigd worden door waterschap De Dommel. Daarnaast valt een deel van ons beheersgebied in de Energieregio Noordoost Brabant (voorheen RES NOB) en in de Regionale Energie- en Klimaat Strategie Hart van Brabant (waarin we door De Dommel en De Brabantse Delta vertegenwoordigd worden). In Energieregio NOB en de RE(K)S HvB speelt vergelijkbare problematiek, maar wordt nog geen RES 2.0 voorbereid.

KERNBOODSCHAP

Een weerbaar en onafhankelijk energiesysteem vraagt om maatregelen en afstemming

De vraag naar elektriciteit groeit hard, terwijl de grenzen van ons energienet in zicht zijn. Tegelijkertijd willen we versneld af van fossiele brandstoffen om onze klimaatdoelen te halen én minder afhankelijk te zijn van internationale spanningen en marktschommelingen. Dit vraagt om een energiesysteem van de toekomst: onafhankelijk en betrouwbaar, betaalbaar en fossielvrij. Omdat opwek, warmte en infrastructuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, moeten hier nu op regionaal niveau gezamenlijke keuzes gemaakt worden. Daarom gaat RES MRE in de komende gemeenteraadsperiode werken aan de RES 2.0. In de RES 2.0 maakt de RES-afspraken om gezamenlijk te bouwen aan een energiesysteem dat optimaal bijdraagt aan de ruimtelijke en economische groeiopgave. Zo wordt toegewerkt naar een regio die ook in de toekomst over voldoende en schone energie beschikt om de ambities voor 2050 te realiseren. Er wordt een RES 2.0 opgesteld met afspraken voor een toekomstbestendig energiesysteem. Naast de verduurzamingsopgave zorgt de groei van de regio MRE voor extra druk op het energiesysteem. Woningen, bedrijven en voorzieningen vragen om fors meer energie. De vraag naar duurzame energie zal in 2050 vele malen groter zijn dan wat naar verwachting in de regio opgewekt kan worden. Dit betekent dat de regio ook aangewezen is op energie van buiten de regio.

MRE stelt een RES 2.0 op met afspraken voor een toekomstbestendig energiesysteem

Naast de verduurzamingsopgave zorgt de groei van regio MRE voor extra druk op het energiesysteem. Woningen, bedrijven en voorzieningen vragen om fors meer energie. De vraag naar duurzame energie zal in 2050 vele malen groter zijn dan wat naar verwachting de

opwekcapaciteit is in de regio. Dit betekent dat de regio ook zijn aangewezen op energie van buiten de regio.

Elektriciteit krijgt een steeds belangrijkere rol in het toekomstige regionale energiesysteem. Tegelijkertijd staan de elektriciteitsnetten onder grote druk door beperkte transportcapaciteit. De snelheid waarmee het elektriciteitsnetwerk kan worden uitgebreid, bepaalt in grote mate hoe snel ontwikkelingen in de regio kunnen plaatsvinden. Het is daarom belangrijk om duurzaam aanbod en vraag naar elektriciteit in de regio zoveel mogelijk in balans te ontwikkelen. Zo wordt het huidige elektriciteitsnet zo goed mogelijk benut. Daarnaast zijn alternatieven voor elektriciteit extra belangrijk, omdat deze kunnen helpen om de druk op het elektriciteitssysteem te verminderen. Hieruit volgt dat de regio toe moet werken naar een toekomstbestendig energiesysteem, door in te zetten op:

- energiebesparing, door woningen en andere gebouwen beter te isoleren en efficiënter met energie om te laten gaan;
- meer duurzame opwek van energie, via onder andere zonnepanelen en windmolens;
- een slimmere manier van de inzet van warmtebronnen, denk aan energie uit de bodem of het oppervlaktewater en (gezuiverd)afvalwater;
- de aanpak van netcongestie;
- het zoveel mogelijk toepassen van innovatieve technieken.

In de bijgevoegde Startnotitie RES 2.0 zijn hiervoor de grote lijnen beschreven. Deze koers wordt met alle partners verder uitgewerkt in de RES 2.0.

CONSEQUENTIES

Voor de waterschappen zijn met name de thema's aquathermie, energie-infrastructuur, duurzaam gas en systeemintegratie relevant. Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met de startnotitie. Daardoor blijft het waterschap volwaardig partner in de verdere uitwerking van de RES MRE 2.0

BIJDRAGE DUURZAAM WATERSCHAP

De RES is onderdeel van het klimaatakkoord om te komen tot een CO₂-reductie van 49% in 2030 (ten opzichte van 1990). De waterschappen maken deel uit van de stuur- en werkgroepen binnen de verschillende RES'en. Door te participeren in de RES draagt Aa en Maas bij aan de energietransitie in de drie regio's en daarmee aan de transitie van Nederland. Bovendien biedt de RES-kansen voor het versterken van de eigen ambities op het gebied van energie- en klimaatneutraliteit en circulaire economie en klimaatadaptatie.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

De RES 1.0, het Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma RES MRE 2025-2027 en het Jaarplan van het programma energietransitie zijn terug te vinden via [Home | Energieregio MRE](#). Hier is ook het Dashboard RES MRE en de Voortgangsrapportage RES MRE 2025 in te zien.

De regio organiseert op 23 september 2026 een regionale bijeenkomst voor bestuurders over de RES 2.0. Daar neemt de regio u mee in het energiesysteem van de toekomst, waarna u daarover interactief met elkaar in gesprek kunt gaan. Uiteraard wordt ook stil gestaan bij de vervolgstappen naar de RES 2.0.

VERVOLG

Het vaststellen van de RES 2.0 is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Te zijner tijd wordt het algemeen bestuur gevraagd besluiten te nemen.

BIJLAGEN

Startnotitie RES 2.0

VERSIEDATUM

1 september 2026